

ZAVEDENIE NOVÉHO AKTÍVNEHO OPATRENIA NA TRHU PRÁCE

Je ním príspevok na podporu zamestnanosti na realizáciu opatrení na ochranu pred povodňami a na riešenie následkov mimoriadnej situácie.

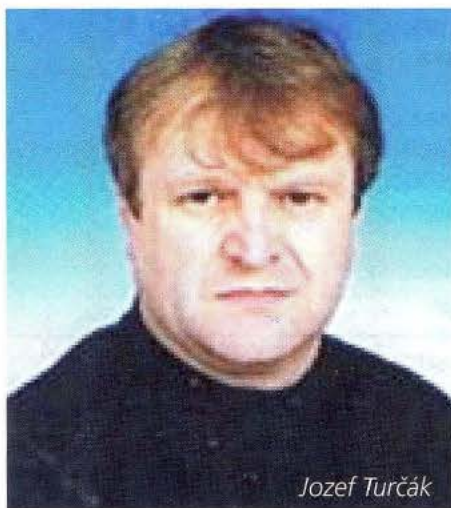
Národná rada Slovenskej republiky dňa 9. septembra 2010 schválila zákon č. 373/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len zákon o službách zamestnanosti). Zákon nadobudol platnosť a účinnosť s niektorými výnimkami od 23. septembra 2010.

Schválené znenie je reakciou na minulo-ročné povodne, na nutnú potrebu predchádzania a riešenia následkov povodní, ako aj riešenia následkov inej mimoriadnej situácie, ktoré definuje zákon č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o civilnej ochrane obyvateľstva), ktorými sa rozumie obdobie ohrozenia alebo obdobie pôsobenia následkov mimoriadnej udalosti na život, zdravie alebo majetok. Uvedený podporný mechanizmus v súlade s § 50j zákona o službách v zamestnanosti vytvára podmienky na realizáciu opatrení na ochranu pred povodňami a na riešenie mimoriadnej situácie, prostredníctvom podpory zamestnávania uchádzačov o zamestnanie. Základným nástrojom je príspevok na podporu zamestnanosti na realizáciu opatrení na ochranu pred povodňami a na riešenie následkov mimoriadnej situácie.

Príspevok sa poskytuje zamestnávateľovi, ktorým môže byť obec alebo samosprávny kraj, právnická osoba, ktorej zkladateľom alebo zriaďovateľom je obec alebo samosprávny kraj.

Samosprávne kraje sú zriaďovateľom regionálnych správ ciest, ktoré zabezpečujú prevádzkyschopnosť a zjazdnosť ciest, spadajúcich do ich kompetencie, ak tieto boli v dôsledku mimoriadnej situácie poškodené.

Príspevok je možné poskytnúť aj právnickej osobe, ktorá je správcom vodo-

Jozef Turčák

hospodársky významných vodných tokov alebo správcom drobných vodných tokov a ich vnútorným organizačným jednotkám (napr. Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., Lesy Slovenskej republiky, š.p. a iné). Zamestnávateľom, ktorému je možné tento príspevok poskytnúť môže byť aj právnická osoba založená štátom, ktorá je správcom odvodňovacích systémov vo vlastníctve štátu (napr. Hydromeliorácie, š.p.).

Zamestnávateľ získa príspevok v prípade, že na vytvorené pracovné miesto prijme do pracovného pomeru uchádzača o zamestnanie vedeného v evidencii uchádzačov o zamestnanie najmenej tri mesiace, ak pracovný pomer je dohodnutý v rozsahu ustanoveného týždenného pracovného času a na druh prác, ktoré súvisia s realizáciou opatrení na ochranu pred povodňami alebo s riešením následkov mimoriadnej situácie. Zároveň je vylúčený súbeh poskytovania príspevku s inými príspevkami na aktívne opatrenia na trhu práce, ktoré sa poskytujú na úhradu časti mzdových nákladov.

Príspevok je možné poskytnúť najviac počas šiestich kalendárnych mesiacov. Príspevok je vyplácaný mesačne príslu-

ným úradom práce sociálnych vecí a rodiny vo výške 95 % z celkovej ceny práce zamestnanca, najviac vo výške celkovej ceny práce vypočítanej zo sumy dvojnásobku životného minima poskytovaného jednej plnoletej fyzickej osobe, platnej k prvému dňu kalendárneho mesiaca, za ktorý sa príspevok poskytuje.

Zamestnávateľovi sa jednorazovo poskytuje aj príspevok na úhradu časti nákladov na pracovné náradie potrebné na realizáciu opatrení na ochranu pred povodňami alebo na riešenie následkov mimoriadnych situácií vo výške 95 % preukázaných nákladov na pracovné náradie, najviac vo výške 40 eur na jedno vytvorené pracovné miesto.

Zamestnávateľ môže o príspevok požiadať z dôvodu riešenia následkov mimoriadnej situácie do šiestich mesiacov od vyhlásenia mimoriadnej situácie. Týmto riešením je zabezpečená možnosť odstránenia následkov mimoriadnej situácie do jedného roka od jej vyhlásenia.

Príspevok je možné poskytnúť zamestnávateľovi na základe písomnej žiadosti po uzatvorení dohody s úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, v ktorého územnom obvode má zamestnávateľ sídlo. Zamestnávateľ však nemôže zamestnanca, na ktorého zamestnávanie sa mu poskytuje príspevok, dočasne prideliť na výkon práce k užívateľskému zamestnávateľovi.

Príspevok na podporu zamestnanosti na realizáciu opatrení na ochranu pred povodňami a na riešenie následkov mimoriadnej situácie víta aj splnomocnenec vlády Slovenskej republiky pre územnú samosprávu a integrovaný manažment povodí a krajiny Ing. Martin Kováč. Budovanie personálnych kapacít a proces tvorby pracovných miest v oblasti revitalizácie krajiny a realizácie opatrení prevencie pred povodňami tvoria integrálnu súčasť Programu revitalizácie krajiny a integrovaného manažmentu povodí

Ilustračné foto

Slovenskej republiky. Identifikovaním spoločenskej objednávky na zabezpečenie prác v tejto oblasti vzniká na strane obce, samosprávneho kraja, správcu vodného toku alebo užívateľa existujúcej časti infraštruktúry, prípadne územia potreba zmluvného partnerstva. Preto významnú úlohu môže zohrať aj vnímanie potrieb regiónov s využitím miestnej pracovnej sily. Táto práca má prierezový charakter. Je potrebné skoordinať činnosti zúčastnených strán možných partnerov. Ak zamestnávateľia chcú čo najskôr a vo významnom objeme využiť schválený príspevok je potrebné poznať potenciálne lokality na realizáciu prác. Množstvo podnetov prichádza najmä od predstaviteľov obcí, ale aj fyzických a právnických osôb. Chýba koordinačný a monitorovací systém. Splnomocnenec vlády Ing. Martin Kováč so svojim realizačným tímom pre tvorbu pracovných miest navrhol systém riadenia a koordinácie procesu s uplatnením centrálnej databázy zamestnávateľov, pracovných skupín a plánovaných opatrení v území. Cieľom je podpora vytvárania partnerstiev medzi zainteresovanými stranami a koordinácia aktivít a činností pri realizácii prác. K tomuto účelu bolo spracované metodické usmernenie, ktoré prechádza procesom pripomienkovania. Potrebná je centrálna elektronická databáza pre podporu decentralizovanej administratívy a koordinácie procesu. Prostredie jednoduchej softvérovej aplikácie by umožňovalo registrovať potenciálnych zamestnávateľov, lokality pre realizáciu prác a iné

informácie. Bolo by nápomocné pri určovaní pracovísk, organizačného a finančného zabezpečenia prác.

Štandardné zamestnávanie uchádzačov o zamestnanie na realizáciu opatrení na ochranu pred povodňami a na riešenie následkov mimoriadnej situácie zvyčajne zabezpečuje zamestnávateľ na vlastnom majetku, prípadne na spravovanom majetku. V praxi však vznikajú situácie, kedy toto pravidlo nie je možné dodržať. Riešením je spolupráca, ktorá sa uplatňuje na základe zmluvných partnerstiev. Účastníkom zmluvného partnerstva sa zvyčajne stáva obec po dohode s vlastníkom resp. správcou. Zmluvné partnerstvá môžu vzniknúť medzi zúčastnenými stranami na základe dohody zmluvných strán – zhotoviteľa a objednávateľa.

Vecné zameranie a škála oprávnených aktivít v rámci opatrení na ochranu pred povodňami a na riešenie následkov mimoriadnej situácie môže zahŕňať údržbu vodných tokov, systému meliorácií, či údržby technickej infraštruktúry zariadení na ochranu územia pred povodňami či na transformáciu povodňových prietokov. Identifikácia a odstraňovanie prekážok plynulého povrchového odtoku prirodzene nadbytočných vôd z povodia. Budovanie vpustí pre drobné vodné toky križujúce dopravnú infraštruktúru. Oprávnenými aktivitami sú aj adaptačné opatrenia poškodenej krajinnej štruktúry, ktoré zvyšujú vodozadržnú schopnosť povodia znižovať erózne procesy v lesoch, na poľnohospodárskej pôde, v zastavanom území ale aj na vodných tokoch. Bu-

dovanie vodozadržných systémov v intravilánoch miest a obcí, ktorých cieľom je zadržiavanie a využívanie dažďovej vody oproti jej odvádzaniu do systému verejnej kanalizácie. Medzi oprávnené aktivity patrí aj zalesňovanie, zatravnovanie plôch, zvyšovanie vegetačného krytu územia. Môžu to byť aj aktivity organizačného charakteru a aktivity súvisiace so systémom varovania obyvateľov a zvyšovania pripravenosti obyvateľstva na povodňové riziká prostredníctvom hliadkovej a kontrolnej činnosti.

Revitalizačné opatrenia, prípadne opatrenia prevencie pred povodňami a odstraňovanie následkov škôd si vyžadujú systémové riešenie. Bolo by vhodné, aby sa budovali podmienky pre spoluprácu na dlhšie časové obdobie. Zázemím pre pracovné skupiny na miestnej úrovni by sa mohli stať centrá revitalizácie krajiny. Išlo by o priestory vytvorené za účelom školení, prípravy na prácu, prípadne skladovacie priestory na uskladnenie náradia a materiálu.

Pracovné skupiny zložené z uchádzačov o zamestnanie pozostávajú z pozícií robotníkov a majstra, povereného vedením a koordináciou pracovnej skupiny na mieste. Zabezpečenie zmysluplného a účelného využitia príspevku na podporu zamestnanosti na realizáciu opatrení na ochranu pred povodňami a na riešenie následkov mimoriadnej situácie si vyžaduje aj odborné vedenie. To je riešené prostredníctvom regionálnych a miestnych koordinátorov. Základnú sieť 60 regionálnych koordinátorov pre problematiku integrovaného manažmentu na úrovni obcí a ich povodí vyškolilo v rokoch 2009 až 2010 Združenie miest a obcí Slovenska.

Splnomocnenec vlády Slovenskej republiky pre územnú samosprávu a integrovaný manažment povodí a krajiny Ing. Martin Kováč verí, že o príspevok na podporu zamestnanosti na realizáciu opatrení na ochranu pred povodňami a na riešenie následkov mimoriadnej situácie prejavia príslušní zamestnávateľia záujem, zamestnajú uchádzačov o zamestnanie po dobu šiestich mesiacov a spoločne prispedia k redukcii povodňových rizík.

PhDr. Jozef Turčák
odborný pracovník sekretariátu splnomocnenca vlády SR pre územnú samosprávu, integrovaný manažment povodí a krajiny